

תלמודו בידו

דף כא עמוד ב

- א** [איזה סימן נתן רבא ליורדי הים לדעת מתי הוא ליל בדיקת חמץ ?
- ב** [האם מותר לשלוחים לצאת כדי להודיע לגולה מתי נקבע ראש חודש קודם שבית דין קידשו את החודש ?
- ג** [האם עדים שראו את הלבנה מחללים את השבת כדי להעיד על כך בבית דין, ומדוע ?
- ד** [מדוע תקנו שעדים שראו את הלבנה מחללים את השבת על ניסן ותשרי בלבד ?
- ה** [האם עדים מחללים שבת כאשר הירח נראה בעליל ?

- א** [כשרואים שהירח מאיר כל הלילה עד הנץ. ואף שביבשה אינו מאיר כך עד ט"ו בחודש, אבל לאלו שבים הוא מאיר כך כבר מ"ד, כיון ששום דבר אינו מעכב בפניהם.
- ב** [רוב חדשים: יוצאים אם ברור להם שבבוקר בית דין יקדשו את החודש [כגון שראו את הלבנה בליל שלשים בעליל, או כשלא קידשו את החודש ביום שלשים].
ניסן ותשרי: אינם יוצאים עד שישמעו מפי ראש בית דין שאומר "מקודש".
- ג** [מן התורה: מחללים את השבת על כל החדשים.
שנאמר "מקראי קודש אשר תקראו אותם במועדם", הזהירם שלא יעבור המועד של "מקרא קודש", כלומר קידוש בית דין.
מדרבנן: בזמן שהמקדש קיים, מחללים על כל החדשים, כדי שקרבן מוסף יקרב בזמנו. לאחר החורבן אסרו לחלל שבת, מלבד עבור ניסן ותשרי. [עיין שאלה הבאה]
- ד** [ניסן ותשרי: כדי שהשלוחים יוכלו לצאת לגולה מיד במוצאי שבת.
ואם לא יעידו בשבת, אין השלוחים יוצאים עד שישמעו "מקודש" ביום ראשון. ונמצא זמן השלוחים מתמעט בלילה וחלק מהיום.
שאר חדשים: אין העדות בשבת ממהרת יציאת השלוחים, כי מה נפשך יצאו במוצאי שבת.
- ה** [ר' יוסי: אין מחללים שבת, שהרבה ראוהו ואין צורך שהרואים יצאו מחוץ לתחום.
רבן גמליאל: מחללים את השבת, כדי שבעתיד לא ימנעו מלבוא כאשר אינו נראה בעליל.